

Бюджетні зобов'язання за договорами про закупівлю замовників, які реорганізуються

Установи розпорядників бюджетних коштів у процесі своєї діяльності можуть реорганізуватись (зливатись, поділятись, перетворюватись) або ліквідуватись. Однак незважаючи на зміни, які відбуваються в організації, замовникам необхідно вести свою закупівельну діяльність та виконувати договірні зобов'язання.

У цій статті розглянемо, що робити з укладеними договорами замовнику, якщо в процесі їх виконання відбулася реорганізація установи, та як це вплине на вже зареєстровані договори в органах Державної казначейської служби України (далі — Казначейство).

Відповідно до пункту 6 частини 1 статті 1 [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон) договір про закупівлю — це господарський договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі / спрощеної закупівлі та передбачає платне надання послуг, виконання робіт або придбання товару. Замовниками є юридичні особи, визначені частиною 1 статті 2 Закону.

Частиною 1 статті 104 Цивільного кодексу України передбачено, що юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, поділу, перетворення) або ліквідації. У разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників.

Передача договірних зобов'язань замовника у випадку його реорганізації

Договори про закупівлю, що укладаються за результатами проведених процедур закупівлі та спрощених закупівель відповідно до Закону, є обов'язковими для виконання їх обома сторонами. Відповідно до частини 5 статті 107 Цивільного кодексу України юридична особа — правонаступник, що утворилася внаслідок поділу, несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями юридичної особи, що припинилася, які згідно з розподільчим балансом перейшли до іншої юридичної особи — правонаступника.

Приклад 1

Припустимо, що замовник 01.03.2020 розпочав проведення процедури відкритих торгів на закупівлю природного газу. На момент початку процедури, а саме оприлюднення необхідних документів в електронній системі закупівель, замовник мав назву, наприклад, *Бюджетна установа 1 — стара назва*, і, як наслідок, усі документи оформлювались від імені *Бюджетної установи 1 — стара назва*. У цей самий період в установі відбувалася реорганізація, і вже на момент укладення договору про закупівлю природного газу в установі було змінено назву з *«Бюджетної установи 1 — стара назва»* на *«Бюджетна*

*установа 2 — нова назва». У такому випадку замовник повинен укласти договір про закупівлю уже від імені діючої на цей момент установи, тобто нового імені — *Бюджетна установа 2 — нова назва*. Отже, для реєстрації бюджетних зобов'язань замовник подає до органу Казначейства договір про закупівлю, укладений уже від нового імені — *Бюджетна установа 2 — нова назва*.*

При цьому потрібно зазначити, що про зміну найменування установи замовника повідомляється належним чином орган Казначейства, у якому він обслуговується.

Що в такому разі має надати замовник Казначейству?

Згрупована інформація про розпорядника бюджетних коштів, зокрема його найменування, підпорядкування тощо, міститься у відповідній мережі бюджетних установ.

Відповідно до пунктів 2.1 та 2.2 Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407 (далі — Порядок № 1407), **головні розпорядники** подають мережу розпорядника коштів Казначейству не пізніше ніж за 15 днів до початку бюджетного періоду; **розпорядники нижчого рівня** (обласний рівень) — Головним управлінням Казначейства; районні державні адміністрації — відповідним управлінням (відділенням) Казначейства не пізніше ніж за 10 днів до початку бюджетного періоду за формою згідно з додатком 1 до цього Порядку на паперових та електронних носіях інформації.

Головні управління Казначейства (управління (відділення) Казначейства) перевіряють подану інформацію на відповідність установленим вимогам щодо складання мережі, даним Єдиного реєстру (код розпорядника (одержувача) бюджетних коштів за Єдиним реєстром, код за ЄДРПОУ, **повне та скорочене (за наявності) найменування**, статус установи (розпорядник бюджетних коштів або одержувач бюджетних коштів), код та найменування органу Казначейства та вносять до єдиної бази даних мережі розпорядників та одержувачів коштів державного бюджету.

Протягом бюджетного періоду можуть виникати зміни мережі у разі внесення до мережі нової установи або новоствореного розпорядника бюджетних коштів для отримання коштів державного бюджету в поточному бюджетному періоді, виключення установи з мережі, зміни інформації про розпорядника (одержувача) бюджетних коштів, наведеної в додатку 1 до Порядку № 1407.

Головні розпорядники (розпорядники нижчого рівня) подають відповідному органу Казначейства реєстр змін до мережі на паперових та електронних носіях інформації за формою згідно з додатком 2 до Порядку № 1407 з відповідним обґрунтуванням.

Після внесення змін до Єдиного реєстру у частині даних, які використовуються при складанні мережі, головний розпорядник (розпорядник нижчого рівня) коштів державного

бюджету **протягом 3 робочих днів** надає відповідному органу Казначейства реєстр змін до мережі.

Аналогічні вимоги щодо подання мережі розпорядниками коштів до органів Казначейства існують і для місцевого бюджету. Ці вимоги зазначені в пункті 4.19 Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938, відповідно до якого головний розпорядник не пізніше ніж за 15 днів до початку бюджетного періоду та розпорядник нижчого рівня не пізніше ніж за 10 днів до початку бюджетного періоду подають відповідному органу Казначейства мережу (реєстр змін до мережі) на паперових та електронних носіях інформації.

Після внесення змін до Єдиного реєстру у частині даних, які використовуються при складанні мережі, головний розпорядник коштів місцевих бюджетів на підставі протоколу розбіжностей даних мережі та Єдиного реєстру подає відповідному органу Казначейства реєстр змін до мережі **протягом 3 робочих днів**.

Як реагує Казначейство, якщо звіт про результати закупівлі сформовано на стару назву, а договір про закупівлю укладається на нову?

У звіті про результати проведення процедури закупівлі, сформованому автоматично в електронній системі закупівель, який під час здійснення своїх контрольних повноважень органи Казначейства також перевіряють до здійснення оплати за договорами про закупівлю, буде сформовано назву розпорядника коштів, яка була чинною на момент початку проведення процедури, тобто «стара» назва.

У даному випадку є допустимим, якщо при здійсненні казначейського контролю у звіті про результати проведення процедури закупівлі буде зазначено стару назву замовника, а в договорі про закупівлю — нову, тому що інформація у звіті про результати проведення процедури формується із оголошення про проведення процедури закупівлі, на момент оприлюднення якого замовник мав ще стару назву, змінити яку «вручну» неможливо, та й не потрібно. **Для органу Казначейства важливим є те, що в мережі розпорядників бюджетних коштів на момент реєстрації бюджетних зобов'язань міститься актуальна інформація про найменування та інші дані певного розпорядника.**

Вважаю, що найменування замовника не є умовою договору, на яку сторони можуть погодитись або не погодитись. Так, відповідно до статті 638 Цивільного кодексу України договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх **істотних умов договору**. При цьому також зазначається, що істотними умовами договору є умови про **предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.**

Отже, можна зробити висновок, що **зміна найменування установи замовника**, яка відбувається в результаті реорганізації, **не належить до зміни істотних умов договору про закупівлю**, за якими сторони повинні досягнути згоди при його укладенні.

Коментар редакції

Потрібно також зазначити, що відповідно до частини 4 статті 41 Закону **умови договору про закупівлю** не повинні відрізнятися від змісту **тендерної пропозиції / пропозиції за результатами електронного аукціону** (у тому числі ціни за одиницю товару) **переможця** процедури закупівлі / спрощеної закупівлі або узгодженої ціни пропозиції учасника у разі застосування переговорної процедури, крім випадків визначення грошового еквівалента зобов'язання в іноземній валюті та/або випадків перерахунку ціни за результатами електронного аукціону в бік зменшення ціни тендерної пропозиції / пропозиції учасника без зменшення обсягів закупівлі.

Окрім того якщо замовник заздалегідь знає про можливість реорганізації підприємства, організації або установи під час оголошення про проведення процедури закупівлі / спрощеної закупівлі та підготовки проекту договору, зазначати інформацію про замовника, наприклад, назва організації, в особі кого діє, код ЄДРПОУ, номер банківського рахунку тощо, недоцільно. Так як на момент укладення договору про закупівлю замовником може виступати правонаступник, який і буде укладати договір про закупівлі за результатами проведення процедури закупівлі / спрощеної закупівлі.

Звертаємо увагу, що статтею 164¹⁴ передбачено, що **укладення з учасником, який став переможцем процедури закупівлі, договору про закупівлю, умови якого не відповідають вимогам тендерної документації** та/або тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі може тягнути за собою накладення штрафу на службових (посадових), уповноважених осіб замовника від 25 500 – 51 000 грн.

Доцільно щодо цього питання є висновок моніторингу за номером оголошення UA-2020-05-06-002813-а за яким зокрема встановлено наступне.

Загальні умови укладання та виконання договорів підряду в капітальному будівництві відповідно до Цивільного кодексу України затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668 (далі – Постанова КМУ № 668), згідно з пунктами 1 та 2 якої **положення Загальних умов застосовуються також щодо укладення та виконання договорів підряду на роботи з капітального ремонту будівель і споруд, і є обов'язковими для врахування під час укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві незалежно від джерел фінансування робіт, а також форми власності замовника та підрядника.**

У пункті 5 Постанови КМУ № 668 визначено перелік істотних умов договору підряду, до яких, зокрема, **віднесено найменування та реквізити сторін**, місце і дата укладення договору підряду, права та обов'язки сторін, джерела та порядок фінансування робіт (будівництва об'єкта); порядок розрахунків за виконані роботи; порядок здачі-приймання закінчених робіт (об'єкта будівництва); гарантійні строки якості закінчених робіт (експлуатації об'єкта будівництва), порядок усунення недоліків; відповідальність сторін за порушення умов договору підряду; порядок врегулювання спорів; порядок внесення змін до договору підряду та його розірвання.

Приклад 2

Замовником 15.04.2020 було укладено договір про закупівлю природного газу. На момент укладення договору про закупівлю установа мала найменування «Бюджетна установа 1 — стара назва». Після цього відбулася реорганізація, у результаті якої було змінено назву на «Бюджетна установа 2 — нова назва». Через деякий час виникла необхідність укласти додаткову угоду до зазначеного договору про закупівлю. У такому випадку в додатковій угоді буде зазначатися вже нова назва установи.

Отже, **розпочаті процедури закупівлі та договори про закупівлю, укладені до початку реорганізації установи замовника, завершуються та виконуються його правонаступником**. Бюджетні зобов'язання подаються до органів Казначейства від імені діючої на той момент установи.

Якщо ж у процесі реорганізації нова установа не є правонаступником попередньої, а є новоствореною, то в такому випадку закупівлі повинні здійснюватися новоствореною організацією із дотриманням вимог Закону, тобто старі договори про закупівлю не можуть продовжуватись, а повинні укладатися заново, як і процедури закупівель теж мають проводитися заново.

Повноваження філій головного розпорядника стосовно бюджетних зобов'язань

Реорганізація установи замовника може передбачати створення головної організації звідокремленими філіями. Якщо головний розпорядник бюджетних коштів має відокремлені філії, то він, керуючись пунктом 3 частини 5 статті 22 Бюджетного кодексу України, може делегувати повноваження на виконання бюджетної програми розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних коштів, розподіляти та доводити до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань.

Оскільки філії та представництва не мають статусу юридичних осіб, то в такому випадку **замовниками можуть виступати тільки самі юридичні особи**. Договір про закупівлю підписує керівник філії від імені юридичної особи — замовника (наприклад, за довіреністю).

Отже, якщо в органі Казначейства обслуговується філія або представництво установи, яка є замовником при закупівлі товарів, робіт або послуг, то для реєстрації бюджетних зобов'язань та філія (представництво) подає договір про закупівлю, укладений на обсяг товарів, робіт або послуг, необхідний **для потреб саме цієї філії**.

Висновки

Процес реорганізації установи замовників не повинен заважати здійсненню його закупівельної організації. Замовникам слід своєчасно планувати проведення закупівель й укладення договорів про закупівлю та оформлювати документи від імені особи, яка діє саме на момент оприлюднення оголошення про закупівлю або укладення договору про закупівлю тощо. Документи, які подаються для реєстрації бюджетних зобов'язань в органах Казначейства, повинні бути оформлені належним чином.

Є потреба в закупівлі, але не знаєте, з чого почати та як не отримати штрафи? [Реєструйтесь](#) на навчання в Академії Радник та розпочніть нову сторінку вашої закупівельної діяльності без порушень.